

Smedja, Hamrånge hembygdsgård, Gästrikland

Dendrokronologisk undersökning

av Torbjörn Axelson, juni 2012

Tidigt på morgonen den 9 juni 2012 tog jag med tillväxtborr (5 mm) prov ur några stockar i den smedja som finns på Hamrånge hembygdsgård, [60° 56' 15.1" N, 17° 2' 10.5" E](#). Proven togs i sockarna A2b-A5b (vänster om dörren). Smedjan är flyttad från Totra.¹ Det primära syftet med provtagningen var att under den begränsade tid som stod till buds samla material till en användbar och fritt tillgänglig referenskroneologi (tall) för södra Gästriklands kustland. Det visade sig att endast en av de fyra provtagna stockarna var av tall (A3b). De övriga tre av gran. Tallprovet ingår i referenskroneologin,² men dateras främst med hjälp av andra referenser än denna.

Smedjan.

Stock	provnr.	Status	Intervall	fällningsdatum
A2b	X023a	Torrgran med tjurved	111 år	odaterat
A3b	X020a	Tall	1690-1816	vinter 1816/17
A4b	X021a	Gran, tynande	1713-1813	efter 1814
A5b	X022a	Gran, provet skadat, ytveden saknas	1698-1799	efter 1800

På grundval av det sparsamma materialet torde det vara sannolikt att smedjan är byggd av timmer fällt vintern 1816/17, och kan då vara byggd omkring 1817.

Korrelationsvärden

Cybis CDendro, Algorithm: P2Yrs: Proportion of last two years growth (2,0,T)
Correlations between references and X020a.pos dated to 1816 with corr >= 0,35 and with overlap >= 126
Results sorted according to decreasing correlation coefficient values.

	Corr	T-	Over	Test	lap			
all...	0,50	6,43	126			based on 10 members		
FlodaSn0	0,45	5,60	126			Floda sn, Dalarna (mainly Björbo) (ej swed305)	PISY	
Kungsber	0,43	5,36	126			Kungsberg-Järbo-Lumsheden, Gästrikland	PISY	
BratPISY	0,43	5,24	126			Mälardalen area, publ. Bråthen	PISY	
SödraDal	0,41	5,07	126			Södra Dalarna	PISY	
se007	0,40	4,87	126			Dalarna region (Lunds Universitet, "extraterrestrial")	PISY	
Sissh041	0,39	4,76	126			Sisshammar (T. Andreasson)	PISY	
GagnefSo	0,38	4,51	126			Gagnef-Djura	PISY	
Slsfl-PI	0,37	4,39	126			Sälsfloten Björbo, Dalarna, bog-pines	PISY	
SolorNor	0,36	4,30	126			Solør, sydöstra. Norge (digitaliserat av Arne Andersson)	PISY	
swed305	0,35	4,21	126			Björbo, Dalarna	PISY	

Mot den lokala kronologin, GvleC, med detta prov uteslutet erhålles endast Corr=0.34 TTest=4.0, vilket är oväntat lågt!

Granproven passar bra mot varandra och ger en övertygande datering mot vår grankurva för Dalarna:³

X02-PCAB compared to the reference DalarPC of length 505 Dated to 2005

--Rel	Over	*P2Yrs	-----	BaPi	-----	C84F-	BesIE	MeanS	(year)
-year	lap	CorrC	TTest	CorrC	TTest	CorrC	CorrC	CorrC	
192	115	0,49	6,0	0,51	6,3	0,50	0,52	0,50	(1813) (as dated)

Noter

- ¹ ↑ "Smedja från Lindströms i Totra" enligt anslag uppsatt vid entrén till hembygdsgården
- ² ↑ Cybis Wiki: [GvleC](#) (referenskroneologi, Gävlekusten, tall)
- ³ ↑ Cybis Wiki: [DalarPC](#) (referenskroneologi för Dalarna, gran)

Denna och andra dendrokronologiska studier av T. Axelson återfinns på taxelson.se/dendro/obj/

Mätvärden (rådata)

X02	1	Smedja från Totra, nu Hamrånge hembygdsgård							PISY
X02	2	Sweden	Pinus sylvestris			6056N1704E			1690 1816
X02	3	T. Axelson							
X020a	1690	45	62	96	88	115	111	126	111 97 108
X020a	1700	104	63	64	59	59	38	40	50 75 38
X020a	1710	33	55	63	61	58	77	89	82 61 62
X020a	1720	80	100	191	168	114	89	43	65 75 107

